

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Ontwikkeling Kazernekwartier Venlo

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

6 maart 2012 / rapportnummer 2456-156

1. Oordeel over het MER en de aanvulling daarop

De gemeente Venlo heeft het voornemen om het Kazernekwartier in Blerick te herontwikkelen. In het gebied zijn onder meer een multifunctioneel centrum met VVV-voetbalstadion, de vestiging van ROC Gilde Opleidingen en Holland Casino gepland. Voor het gebied wordt een bestemmingsplan opgesteld. Omdat jaarlijks meer dan 500.000 bezoekers¹ worden verwacht is ten behoeve van besluitvorming over het plan een milieueffectrapport (MER) opgesteld.

De Commissie voor de milieueffectrapportage (verder: 'de Commissie')² heeft bij toetsing van het MER in september 2011 een (aantal) tekortkoming(en) geconstateerd, die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming. De Commissie heeft op 3 november 2011 geadviseerd de ontbrekende informatie samen te brengen in een aanvulling op het MER. Het bevoegd gezag, de gemeenteraad van gemeente Venlo, heeft de Commissie verzocht deze aanvulling te toetsen.

De Commissie heeft geconstateerd dat op basis van het MER en de aanvulling tezamen op één punt nog informatie ontbreekt die essentieel is voor het volwaardig meewegen van het milieu bij de besluitvorming over het bestemmingsplan. Dit betreft inzicht in de tijdstippen waarop, het aantal keren per jaar en de mate waarin er geluidhinder kan plaatsvinden alsmede de aantallen geluidgehinderden, de mitigerende maatregelen die mogelijk zijn en de effecten van deze maatregelen

Daarnaast constateert de Commissie dat de verkeersafwikkeling grote hinder kan ondervinden bij evenementen.

De aanvulling voorziet in antwoord op de overige tekortkomingen in informatie in het MER.

2. Leeswijzer

Dit advies bouwt voort op het toetsingsadvies van de Commissie over het MER, zoals uitgebracht op 3 november 2011. Om die reden is ook de volgorde van de opmerkingen uit dat toetsingsadvies aangehouden. Per aspect wordt aangegeven wat de tekortkoming in het MER was en in hoeverre de aanvulling voorziet in de tekortkoming in informatie.

¹ De m.e.r.-plicht geldt bij recreatieve en toeristische voorzieningen die jaarlijks meer dan 500.000 bezoekers trekken.

² Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

3. Toelichting op het oordeel

3.1 Algemeen

MER Nut en noodzaak, bezoekersaantallen

In het advies over reikwijdte en detailniveau van het MER³ heeft de Commissie aangegeven dat het MER een onderbouwing moet bevatten van de behoefte en haalbaarheid van met name het MFC/voetbalstadion en een onderbouwing van de bezoekersaantallen uitgesplitst naar de diverse planonderdelen en naar de diverse perioden van de week, inclusief de te verwachten bandbreedtes en onzekerheden. Dit is belangrijk omdat het gaat om een grote ontwikkeling met aanzienlijke milieugevolgen.⁴

In het MER (pp. 13 e.v.) wordt aangegeven dat de gemeente met de ontwikkeling van het Kazernekwartier de bevolkingskrimp wil keren. Er wordt niet ingegaan op behoefte aan en haalbaarheid van de verschillende programma-onderdelen, bijvoorbeeld in relatie tot soortgelijke ontwikkelingen en bestaande voorzieningen in de omgeving.

De verwachte bezoekersaantallen zijn alleen beschreven in de bijlage Verkeerseffecten⁵. Er zijn geen verschillende scenario's met betrekking tot de bezoekersaantallen doorgerekend (bijvoorbeeld een scenario met veel evenementen/hoge bezetting en één met weinig evenementen/lage bezetting). Hierdoor is er geen inzicht in de maximale bezoekersaantallen en de bijbehorende effecten op het woon- en leefmilieu. Evenmin is duidelijk of er onzekerheden zijn die nopen tot het formuleren van 'maatregelen achter de hand' (maatregelen die kunnen worden ingezet wanneer grotere milieueffecten optreden dan is ingeschat).

Bij de tabel met bezoekersaantallen (bijlage 2/2 van de bijlage Verkeerseffecten) plaatst de Commissie overigens vraagtekens. Zo wordt voor het Casino een aanwezigheidspercentage verwacht van 80% op een weekenddag en 20% op een weekend-avond. Dit lijkt onwaarschijnlijk. Ook komen de cijfers in deze bijlage niet overeen met de bezoekersaantallen die zijn gebruikt bij de berekeningen voor externe veiligheid. In het rapport 'Inventarisatie Externe Veiligheid'⁶ is op p. 14 uitgegaan dat 50% van de evenementen in het weekend overdag plaatsvindt en 50% in het weekend 's avonds. In de bijlage Verkeerseffecten is ervan uitgegaan dat er uitsluitend in het weekend 's avonds evenementen⁷ plaatsvinden. Niet duidelijk is of er ook evenementen kunnen plaatsvinden door de week (overdag of 's avonds), wat voor bezoekersaantallen dan verwacht kunnen worden en wat dit dan betekent voor met name de effecten op verkeer en geluid.

³ Commissie voor de m.e.r.: Kazernekwartier Venlo, Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport, 1 oktober 2010/rapportnummer 2456-42.

⁴ In diverse zienswijzen wordt (in verschillende bewoordingen) naar deze onderbouwing gevraagd.

⁵ MER Kazerneterrein Blerick, definitieve notitie verkeerseffecten, Goudappel Coffeng, 25 mei 2011.

⁶ Inventarisatie Externe veiligheid voormalig kazerneterrein Venlo, projectnr. 184733, revisie 01, 21 juni 2011.

⁷ Bijvoorbeeld voetbalwedstrijden.

De Commissie heeft geadviseerd in de aanvulling door middel van een ‘worst case’- en een meest waarschijnlijk scenario de bandbreedte in bezoekersaantallen voor verschillende momenten in de week inzichtelijk te maken.

MER Referentiesituatie en alternatieven

In de verantwoording van de relatie MER – bestemmingsplan staat dat er een referentiesituatie, een voorkeursalternatief en een variant (knip Venrayseweg) op het voorkeursalternatief in het MER is ontwikkeld. In het MER ontbreekt echter een uitgewerkte referentiesituatie inclusief de autonome ontwikkeling voor het totale plangebied. Alleen bij verkeer is de autonome ontwikkeling voldoende beschreven. Dit maakt het niet mogelijk de effecten van het plan te vergelijken met de effecten in de autonome situatie. Evenmin zijn de effecten op het woon- en leefmilieu (met name geluid) systematisch vergeleken met de huidige situatie. Hierdoor is voor omwonenden niet inzichtelijk welke effecten er kunnen plaatsvinden.

De Commissie heeft geadviseerd een referentiesituatie inclusief autonome ontwikkelingen uit te werken voor de aspecten geluid en verkeer en de effecten van de mogelijke bandbreedte aan bezoekersaantallen te vergelijken met deze referentiesituatie.

Aanvulling

De aanvulling geeft een verbeterd inzicht in de recreatief-toeristische ontwikkelingen die de gemeente Venlo beoogt en het aantal en soort evenementen dat in het plangebied kan gaan plaatsvinden, zowel in het MFC als op het open evenemententerrein. De te verwachten geluidbelasting in de omgeving en de te verwachten (piek in) verkeersbelasting tengevolge van het plan zijn daardoor beter te onderbouwen.

Er wordt echter niet ingegaan op de behoefte aan en (economische) haalbaarheid van het voetbalstadion/ MFC in relatie tot soortgelijke voorzieningen in de omgeving. Er wordt aangegeven dat “het MFC ...het vliegwiel [is] voor de vestiging van andere activiteiten in de recreatieve en culturele sfeer” (p. 8), maar er wordt niet onderbouwd dat er vanuit deze sector een behoefte bestaat aan de voorgestelde ontwikkeling. Ook wordt niet ingegaan op soortgelijke concurrerende ontwikkelingen en bestaande voorzieningen in de omgeving.

De Commissie concludeert dat op basis van MER en aanvulling tezamen een realistische schatting mogelijk is van bezoekersaantallen en de daarmee samenhangende effecten op verkeer, leefmilieu en veiligheid). Er is geen toetsing van de verwachtingen dienaangaande mogelijk op basis van soortgelijke voorzieningen in de omgeving.

3.2 Tijdelijke milieueffecten

MER

In het MER wordt ingegaan op de uitvoering in fase 1 en fase 2. Dit is echter niet uitgewerkt naar de mate waarin bepaalde programma-onderdelen al in gebruik (kunnen) zijn, terwijl andere nog niet af zijn. Hierdoor is niet duidelijk welke tijdelijke (hinder)situaties kunnen

optreden. Ook is niet ingegaan op de duur en mate van hinder door aanleg en ontwikkeling (bijvoorbeeld heiwerkzaamheden).

De Commissie heeft geadviseerd in de aanvulling in te gaan op:

- de te verwachten duur van de ontwikkeling van het gebied;
- de uitvoering van fase 2 terwijl fase 1 al in gebruik is en hinder die hierbij kan optreden;
- de milieueffecten (met name geluid) die de bouw- en aanlegwerkzaamheden kunnen veroorzaken;
- de samenhang van het programma, de (milieu)consequenties indien bepaalde programma's niet of later dan andere gerealiseerd worden en (tijdelijke) situaties die hierdoor kunnen ontstaan.⁸

Aanvulling

In de aanvulling wordt geen beeld gegeven van de te verwachten ontwikkelingsduur of de mate waarin programma-onderdelen van elkaar afhangen. Wel wordt aangegeven dat:

- de nieuwe hoofdontsluiting van het gebied in de eerste stap zal worden aangelegd;
- voor de berekeningen in het MER (bv. met betrekking tot geluid) geen rekening is gehouden met de afschermende werking van gebouwen en in die zin geen tijdelijk hogere geluidhinder te verwachten is;
- bouwhinder voor bestaande woonbebouwing voorkomen kan worden door de voldoende grote afstand tussen de bouwterreinen en de bestaande woningen.

De Commissie concludeert dat, afgezien van de nieuwe hoofdontsluiting en het MFC, de ontwikkelingsduur voor de overige programmaonderdelen onzeker is. Dit betekent dat per locatieontwikkeling een afweging gemaakt zal moeten worden ten aanzien van knelpunten en randvoorwaarden die voortkomen uit de huidige situatie en reeds gerealiseerde onderdelen. De essentiële informatie voor besluitvorming over het bestemmingsplan is hiermee aanwezig.

3.3 Geluid

MER

In het MER zijn de geluidseffecten beschreven voor de onderdelen wegverkeer, spoorwegverkeer en voetbal- en andere evenementen. De geluidseffecten voor de aanlegfase zijn niet beschreven zoals is aangegeven in paragraaf 2.2. van dit advies. Uit het MER blijkt dat met name door voetbalwedstrijden en evenementen (binnen en buiten) de geluidsbelasting op een groot (woon)gebied zal toenemen en niet aan de gangbare normen voldaan kan worden. Ook het verkeersgeluid neemt toe, maar blijft binnen de wettelijke grenswaarden.

Uit de achtergrondrapportage geluid vanwege het MFC / stadion⁹ blijkt dat:

- binnen een straal van ruim 550 m van het stadion langtijdgemiddelde geluidsniveaus van 50 dB(A) of meer ontstaan. Dit geldt voor een deel van Blerick ten zuiden van de Eindhoven

⁸ Onder meer zienswijzen 16056 en 18022 gaan in op de samenhang van de verschillende programmaonderdelen.

⁹ Geluidaspecten vanwege planontwikkeling ... d.d. 21 juni 2011.

venseweg (rond Lambertusplein), enkele woningen ten noorden van het plan en de woningen langs de Maas;

- piekgeluiden ca. 10 dB boven dit gemiddelde geluidniveau bij woningen zullen bedragen;
- bij een wedstrijd met open dak in de avondperiode (19.00 - 23.00 uur) de situatie nog ca. 5dB(A) zal verslechteren ten opzichte van een wedstrijd met gesloten dak.

Het rapport stelt dat niet aan gangbare geluidgrenswaarden kan worden voldaan en hier dus van dient te worden afgeweken. Uit het rapport blijkt dat een nader maatwerk geluidonderzoek (naar cumulatie en de mogelijkheden van structurele maatregelen zoals gevelisolatie) moet worden verricht om te bepalen welke maatregelen genomen kunnen worden.

In het ontwerpbestemmingsplan¹⁰ zijn wel maatregelen opgenomen maar uitsluitend om aan de hogere grenswaarden vanwege wegverkeer te voldoen. Ook wordt in het plan niet ingegaan op cumulatie van verschillende geluidsoorten. De Commissie plaatst kanttekeningen bij de passage (pp. 94-95 bestemmingsplan):

“Daar waar doorgaans voor een MER-studie de beoordeling plaatsvindt aan de hand van het aantal gehinderden en/of het geluidbelast areaal, is dat hier nauwelijks relevant. Het is immers bekend waar de (mogelijke) geluidhinder ervaren zal worden: bij de nabijgelegen woningen van derden en het nabijgelegen natuurgebied.”

Niet duidelijk is waarom kennis over de locatie van geluidhinder betekent dat het aantal geluidgehinderden niet relevant is.

Ook merkt de Commissie op dat:

- de etmaalwaarden voor geluidsbelasting niet zijn bepaald (het maakt voor de woonomgeving uit of een evenement overdag of 's avonds plaatsvindt);
- voor muziekgeluid geen 'straffactor' (10 dB extra) is toegepast bij de beoordeling in relatie tot de andere bronsoorten;
- door deze omissies uit het MER niet blijkt wat de toename van geluidbelasting door wegverkeer, het evenemententerrein/MFC en het bestaande railverkeersgeluid samen betekent voor de kwaliteit van de leefomgeving (bijvoorbeeld in termen van aantal geluidsgehinderden, toename van aantal hinderdagen of een GES¹¹).

De Commissie heeft geadviseerd in een aanvulling op het MER inzicht te geven in:

- de tijdstippen waarop, het aantal keren per jaar en de mate waarin er geluidhinder kan plaatsvinden;
- aantallen gevoelige bestemmingen, weergegeven op met kaarten met geluidscontouren;
- mogelijke mitigerende maatregelen en de effectiviteit daarvan;
- de randvoorwaarden en/of beperkingen voor het voornemen die hieruit voortkomen.

Aanvulling

In de aanvulling is het aantal woningen per geluidbelastingsklassen aangegeven. Omdat, zoals vermeld wordt, geen etmaalwaarden zijn bepaald en de muziekstraftcorrectie achterwe-

¹⁰ Bestemmingsplan 'Kazernekwartier', ontwerp d.d. 30 juni 2011.

¹¹ Gezondheids Effect Screening.

ge is gelaten kan de grootte van de kans op geluidhinder echter niet in relatie worden gebracht met het aantal geluidbelaste woningen.

Er valt uit de aanvulling niet af te leiden of aan reguliere geluidgrenswaarden kan worden voldaan terwijl dit volgens de aanvulling wel het uitgangspunt is voor de niet-incidentele evenementen. Geluidvoorzieningen worden zonder effect- of haalbaarheidsbeschouwingen genoemd.

De Commissie stelt vast dat zonder aanvullende maatregelen¹² geen sprake zal zijn van een adequate bescherming tegen geluidhinder en dat in het bestemmingsplan geen structurele maatregelen zijn opgenomen om de geluidhinder tegen te gaan; deze worden 'doorgeschoven' naar een per evenement af te geven evenementenvergunning op basis van de APV, dan wel de reguliere vergunning onder de Wabo. Uit de aanvulling valt af te leiden dat dit om maximaal 50 evenementen in het MFC en maximaal 12 grote evenementen in het park zal gaan, benevens een nog onbekend aantal kleinere evenementen in het park waarbij eveneens geluidhinder kan ontstaan.

De Commissie concludeert dat uit het MER en de aanvulling onvoldoende blijkt of de gevolgen van voetbalwedstrijden en evenementen (in of buiten het MFC) voor de geluidhinder in de omgeving kan leiden tot knelpunten (overschrijding van grenswaarden) en met welke maatregelen geborgd kan worden of er knelpunten worden overschreden. Hiermee ontbreekt essentiële informatie voor besluitvorming over het bestemmingsplan.

3.4 Externe veiligheid

MER

Het voornemen behelst een grote ontwikkeling waarbij periodiek veel mensen aanwezig zijn binnen het invloedsgebied van verschillende risicobronnen. Bij het MER zijn dan ook verschillende achtergrondrapporten over externe veiligheid opgesteld. In het toetsingsadvies van 3 november 2011 zijn in het MER en de afzonderlijke deelrapporten (die het verantwoordingsbesluit¹³ moeten onderbouwen) diverse onduidelijkheden, tegenstrijdigheden en omissies gesignaleerd. De Commissie heeft geadviseerd in een aanvulling op het MER voldoende inzicht te geven in de gesignaleerde onduidelijkheden, tegenstrijdigheden en omissies om te kunnen onderbouwen dat het verantwoordingsbesluit in zijn huidige vorm in stand kan blijven, dan wel aanvulling/wijziging behoeft.

Aanvulling

In de aanvulling zijn nieuwe berekeningen inzake het groepsrisico opgenomen voor een worst-case scenario qua bezetting (maximale invulling Lijnstad). Uit de berekeningen blijkt

¹² Dit zou bijvoorbeeld kunnen gaan om het beperken van de omvang/muziekversterking van buiten-evenementen, een toegespitste akoestische isolatie van het MFC, compartimentering bij evenementen met beperkte omvang en dergelijke.

¹³ 'Collegebesluit verantwoording groepsrisico' d.d. 21 juni 2011, te vinden als bijlage 3 van de Toelichting op het ontwerp-bestemmingsplan:
(http://venlo.nl/WONEN_MILIEU/BESTEMMINGSPANNEN/OVERIG/Pages/Kazernekwartier.aspx).

dat het groepsrisico met aangescherpte bestemmingsplanregels beperkt hoger is dan de oriëntatiewaarde. De Commissie wijst er op, dat zaken als de evenementenkalender mede afhankelijk zijn van andere evenementen in de politieregio.

De oriëntatiewaarde van het groepsrisico als gevolg van vervoer van gevaarlijke stoffen over de Eindhovenseweg bedraagt overigens niet 0,01 maar 0,1.

In het onderzoeksrapport externe veiligheid¹⁴ is uitgegaan van voltooiing van het Basisnet Spoor en herroutering van vervoer van gevaarlijke stoffen van de Brabantroute naar de Betuweroute en de wettelijke verankering hiervan. Niet duidelijk is of hiervan sprake zal zijn op het beoogde moment van ingebruikname van het stadion.

De Commissie concludeert dat het aspect externe veiligheid een belangrijke rol speelt bij de beoogde ontwikkeling. Hoewel in het MER sprake is van diverse onduidelijkheden, tegenstrijdigheden en omissies en de aanvulling deze slechts in beperkte mate heeft weg kunnen nemen¹⁵, resulteert het MER wel in een uitgebreid pakket aan maatregelen ter beperking van de toename van het groepsrisico. Hiermee is de essentiële informatie voor besluitvorming over het bestemmingsplan aanwezig.

3.5 Verkeer en parkeren

MER

Uit het MER blijkt dat de brug over de Maas tijdens een normale avondspits een I/C verhouding heeft van 0,9 in de referentiesituatie en 0,99 in de variant met knip in de Venrayseweg.¹⁶ Dit betekent dat er een grote kans is op knelpunten met betrekking tot de doorstroming op de Eindhovenseweg. Op p. 54 wordt dan ook geconcludeerd dat de situatie niet voldoet aan de voorkeursintensiteiten uit het GVVP. Volgens het MER wordt in het GVVP ten on-

¹⁴ Onderzoek externe veiligheid Ontwikkelingsmodellen Kazerneterrein Blerick, Oranjewoud in opdracht van gemeente Venlo, 17 mei 2010.

¹⁵ Bijvoorbeeld:

- Ook in de aanvulling wordt het niet meebeschuwen van de Eindhovenseweg onvoldoende onderbouwd. W de toename van het groepsrisico vanwege het initiatief nabij de Eindhovenseweg beschouwd. Dit pleit ervoor de verantwoording van die toename tenminste in kort bestek te behandelen.
- Een beoordeling en conclusies naar aanleiding van de PR- en GR-rekenresultaten in rapport QRA spoorlijn Venlo-Eindhoven ontbreken. In de aanvulling wordt dit afgedaan met "de resultaten zijn de conclusies", terwijl juist een beoordeling van deze resultaten (in relatie tot het bepalend scenario) de opstap naar de verantwoording van de toename van het groepsrisico had kunnen zijn.
- Volgens het MER aangeeft zijn er negen gasleidingen in het studiegebied. In de aanvulling wordt er slechts één beschouwd omdat deze in het 'interessegebied' ligt (en de andere op te grote afstand). Dit is naar verwachting juist maar op basis van MER en aanvulling is niet te controleren of het terecht is dat de externe veiligheidsbeschouwing tot deze ene leiding beperkt blijft.
- In het Basisrapport verantwoording groepsrisico wordt voor het afwegingskader verwezen naar de rapportage van het rapport 'Onderzoek externe veiligheid, Ontwikkelingsmodellen Kazerneterrein Blerick' (mei 2010). De Commissie heeft dit rapport bij de aanvulling op het MER ontvangen. Uit dit rapport blijkt dat het Fortpark-model vanuit externe veiligheid beter scoort dan het Lijnstad-model.

¹⁶ In de reikwijdte en detailniveau-fase heeft de provincie Limburg gewezen op de al bestaande hoge I/C verhouding van de brug in relatie tot mogelijke calamiteiten.

rechte een beperking van de maximum intensiteiten bij hoofdwegen gehanteerd. Dit wordt echter niet nader onderbouwd.

Overigens wordt uit het MER en de notitie Verkeerseffecten¹⁷ niet duidelijk op welke tijden de grootste knelpunten kunnen plaatsvinden. De verkeersaantrekkende werking van evenementen is alleen voor weekend-avonden uitgewerkt. Dit roept de vraag op in hoeverre verkeerspieken veroorzaakt door evenementen op andere momenten kunnen samenvallen met bestaande knelpunten in verkeersafwikkeling. Op p. 26 van de notitie Verkeerseffecten blijkt wel dat evenementen een groot aantal verkeersbewegingen genereren. Er is echter alleen uitgerekend wat dit betekent voor de I/C-verhouding op de rotonde Eindhovenseweg / Kazernestraat, niet voor overige mogelijke knelpunten. Ook wordt niet ingegaan op mogelijke maatregelen om de verkeersafwikkeling te verbeteren.

In de notitie Verkeerseffecten is geen aandacht besteed aan de gefaseerde uitvoering van de ontwikkeling van het terrein. Het is niet duidelijk of er tijdelijke situaties kunnen optreden waarin er (naast de brug over de Maas) nog andere knelpunten met betrekking tot verkeersafwikkeling kunnen ontstaan.

De getallen voor parkeren in de notitie Verkeerseffecten en het MER verschillen enigszins. Het wordt niet inzichtelijk of de garages Roermondsepoort en Stadskantoor voldoende restcapaciteit hebben om het gesignaleerde tekort aan parkeerplaatsen (800 plaatsen) op te vangen en op welke momenten van de week deze restcapaciteit beschikbaar is.¹⁸

De Commissie heeft geadviseerd in de aanvulling de effecten van het voornemen op de verkeersafwikkeling verder uit te werken. Hierbij zou in ieder geval inzichtelijk moeten worden gemaakt wat de verkeersafwikkeling is op de Eindhovenseweg en de aansluitingen daarop indien evenementen op andere momenten dan weekendavonden worden gehouden. Ook adviseerde zij inzichtelijk te maken of bij evenementen op andere momenten dan weekendavonden er voldoende parkeerruimte beschikbaar is.

Aanvulling

In de aanvulling is een worst-case scenario uitgewerkt voor verkeer, gebaseerd op een maximale invulling van het programma. Evenementen zijn hierbij apart beschouwd. Dit zou neerkomen op maximaal 50 evenementen in het MFC en (maximaal) 12 grootschalige manifestaties in het park waar meer geluid wordt geproduceerd dan 80 dB(A). Of evenementen kunnen samenvallen is niet duidelijk.

In de aanvulling is aangegeven dat van lagere bezoekersaantallen is uitgegaan. Uit de verkeerscijfers blijkt dat er echter wordt uitgegaan van hogere aantallen motorvoertuigen. Uit de cijfers blijkt dat bij evenementen de verkeersdoorstroming problematisch wordt. Hiervoor worden maatregelen beschreven, die in de praktijk grote hinder in de stad zullen veroorzaken (zoals het afwikkelen van het reguliere verkeer via andere routes met behulp van wegafzettingen en / of verkeersregelaars).

¹⁷ MER Kazerneterrein Blerick, definitieve notitie verkeerseffecten, Goudappel Coffeng, 25 mei 2011.

¹⁸ Onder andere zienswijzen 17776, 17578, 16056 en 17507 gaan in op de parkeercapaciteit.

Voorts blijkt uit de aanvulling dat voor parkeren elders in de stad voldoende ruimte beschikbaar is, ook al bevindt deze zich op grote(re) loopafstand vanaf het Kazernekwartier.

De essentiële informatie voor besluitvorming over het bestemmingsplan is aanwezig. De Commissie concludeert dat het voornemen grote hinder voor de verkeersafwikkeling met zich kan meebrengen bij evenementen. Gezien het beoogde aantal evenementen zal dit regelmatig het geval zijn.

3.6 Bodem en WKO

MER

In het MER zijn veel gegevens opgenomen over bodem en grondwater. Het wordt echter niet duidelijk of het mogelijk is om WKO toe te passen.¹⁹ Hiervoor ontbreken twee zaken.

Ten eerste ontbreekt informatie over de dikte van het watervoerende pakket waarvan gebruik wordt gemaakt (in dit geval het tweede watervoerende pakket). Om met WKO een substantiële bijdrage te kunnen leveren in een duurzame energievoorziening is voor de totale planontwikkeling (137.000 m² BVO) een grondwaterverplaatsing nodig in de orde van 1.000.000 m³ per seizoen. Uit het MER is niet af te leiden of deze hoeveelheid beschikbaar is.

Ten tweede is niet duidelijk op welke wijze wordt omgegaan met mogelijk nog aan te treffen bodemverontreiniging. In het onderliggende bodemonderzoek is sprake van één locatie (nr. 16, gebouw M, chemische opslag) waartoe geen toegang is verleend. Het ontbreken van gegevens over deze potentiële risicolocatie wordt in het MER niet meer genoemd. Daarnaast wordt in het rapport 'Vooronderzoek bodemkwaliteit'²⁰ (pp. 18–21) gesproken over vier locaties (nrs. 18 t/m 21, tweemaal gebouw X en tweemaal gebouw Y) waar inmiddels wel onderzoek gedaan zou zijn, maar waarvan de resultaten nog niet bekend zijn.

Van deze mogelijke bronnen van bodemverontreinigingen is het uit oogpunt van WKO toepassing vooral van belang te weten welke verontreinigingspluimen in het grondwater aanwezig zijn.

De rapporten gaan niet in op de verwachten energiebesparing en daarmee gepaard gaande CO₂-emissiereductie door toepassing van WKO ten opzichte van de referentiesituatie.

De Commissie heeft geadviseerd in de aanvulling in te gaan op:

- de beschikbare hoeveelheid grondwater voor WKO aan de hand van de dikte en kwaliteit van het tweede watervoerend pakket;
- de ontbrekende gegevens van, en conclusies voor de vijf bovengenoemde locaties;
- de te verwachten CO₂-emissiereductie als gevolg van de toepassing van WKO.

¹⁹ In het advies over reikwijdte en detailniveau van het MER speelde de mogelijkheid van WKO een grote rol.

²⁰ Rapport Vooronderzoek Kazernekwartier Venlo, projectnr. 233667, revisie 01, 28 februari 2011.

Aanvulling

In de aanvulling is de omvang van het tweede watervoerend pakket voldoende duidelijk in beeld gebracht. Ook is aangegeven dat er geen saneringsverplichtingen zijn. Hiermee is voldoende onderbouwd dat toepassing van WKO in principe mogelijk is.

Mochten er toch verontreinigingen in het tweede watervoerende pakket aanwezig zijn, dan hoeft dit niet noodzakelijkerwijs een blokkade voor toepassing van WKO te zijn, als het bestemmingsplan een gebiedsgerichte benadering van de bodemverontreiniging toestaat.²¹ Hiermee zijn er geen tekortkomingen meer in de informatie over bodem en WKO.

3.7 Cultuurhistorie

MER Gebouwd erfgoed

Bij de beoordeling van de effecten op (zichtbaar / bovengronds) gebouwd erfgoed wordt in het MER geconcludeerd dat dit sterk afhankelijk is van typologie en uitvoering van de nieuwe gebouwen. De Commissie concludeert dat er grote onzekerheden zijn met betrekking tot de effecten op gebouwd erfgoed.²²

MER Archeologie

In het plangebied (op de locatie van het MFC) bevindt zich mogelijk een archeologische vindplaats van zeer grote waarde; de Romeinse locatie 'Blariacum'. Op p. 15 van het MER wordt gewezen op het gemeentelijk archeologiebeleid en op het wetenschappelijke belang van 'Blariacum'. Uit de rapportages blijkt niet of 'Blariacum' zich daadwerkelijk in het plangebied bevindt.

Het gehele plangebied is onderzocht door middel van boringen. Een zeer klein gedeelte is tevens onderzocht door middel van proefsleuven. De resultaten hiervan zijn geëxtrapoleerd naar de rest van het plangebied. De Commissie merkt op dat volgens de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) 6-13 % van een plangebied door middel van proefsleuven dient te worden onderzocht.²³ In de rapportages wordt geconcludeerd dat er in het plangebied behoudenswaardige vindplaatsen voorkomen uit in ieder geval de prehistorie, Romeinse Tijd, Middeleeuwen en Nieuwe Tijd (resten van het Fort).

In het MER wordt gesteld dat "Het omvormen van het plangebied ... naar verwachting in meerdere of mindere mate gepaard (gaat) met ingrepen in de bodem, bijvoorbeeld door het uitgraven van bouwputten, waterpartijen, parkeerkelders etc." (p. 127). In het bestemmings-

²¹ De essentie van een gebiedsgerichte benadering is dat de aanwezige verontreinigingen zich – bijvoorbeeld als gevolg van de toepassing van WKO – binnen het aangewezen gebied mogen verspreiden. In het ontwerp-bestemmingsplan dat aan de Commissie is toegezonden is in een dergelijke benadering niet voorzien.

²² Ook zienswijze 17457 wijst hierop.

²³ De dekkingsgraad is het areaal dat blootgelegd wordt door middel van proefsleuven, uitgedrukt als percentage van het totale oppervlak van een onderzoeks- of plangebied. Het oppervlak aan proefsleuven in het Kazernekwartier bedraagt ca. 1200 m². Het bruto plangebied is 234953 m², voor Lijnstad is dit ca. 79556 m² uitgeefbare grond (pag. 31 MER). De dekkingsgraad voor het MER Kazerneterrein Venlo is dus 0,5 % (indien het bruto plangebied wordt beschouwd) of 1,5% (indien alleen de uitgeefbare grond van Lijnstad als plangebied wordt beschouwd).

plan is een aanlegvergunning opgenomen om (gedeeltelijke) documentatie voorafgaand aan vernietiging te borgen. Tegelijkertijd ligt er een procesmatige eis dat er per 1 januari 2012²⁴ geen restricties meer op het plangebied mogen liggen. Dit lijkt tegenstrijdig met de beschermende regeling in het bestemmingsplan.

In het MER en de achterliggende rapporten vindt geen inhoudelijke beoordeling van de effecten van het voornemen op archeologie plaats. Door het geringe oppervlak dat door middel van proefsleuven is onderzocht is dat ook nog niet mogelijk. In plaats daarvan worden verschillende 'opties' geschetst, waarin wordt uitgegaan van verschillende mate (percentages) van behoud van het bodemarchief. Zolang niet duidelijk is welke archeologische waarden op welke locatie aanwezig zijn en in hoeverre die verenigbaar zijn met de beoogde functie ter plekke is een afweging over wel of niet behouden op inhoudelijke gronden echter niet mogelijk. Ook in het MER (p. 128) wordt aangegeven dat "ten behoeve van de verdere uitwerking van de plannen voor Lijnstad [...] verder onderzoek nodig (is)".

De Commissie concludeert dat er nog grote onzekerheden zijn ten aanzien van het bodemarchief in het plangebied, met name wat betreft de prehistorische, middeleeuwse en Romeinse vindplaatsen. Hierdoor biedt het MER volstrekt onvoldoende informatie om archeologie voldoende waardig te kunnen meewegen bij de besluitvorming over het bebouwen van een deel van het plangebied. Dit klemmt temeer vanwege de mogelijke aanwezigheid van 'Blariacum'. De inhoudelijke en fysieke kwaliteit, zeldzaamheid en belevingswaarde van de resten van het Fort Michiel (nieuwe tijd) blijken wel duidelijk uit het MER en achterliggende rapporten. Terecht wordt geconcludeerd dat het voornemen zeer negatieve effecten op deze resten zal hebben.²⁵

De Commissie heeft geadviseerd voorafgaand aan besluitvorming door middel van proefsleuvenonderzoek in het te bebouwen deel van het plangebied te trachten aard en begrenzing van de aangetroffen prehistorische, middeleeuwse en Romeinse vindplaatsen vast te stellen in dusdanige mate dat een inhoudelijke afweging mogelijk is, en de resultaten van dit onderzoek op te nemen in de aanvulling op het MER.

Aanvulling

In de aanvulling is uitgebreid nieuw onderzoek naar archeologische sporen opgenomen. Dit onderzoek is grotendeels gecombineerd met het ruimen van explosieven (archeologische begeleiding). Hierdoor lijkt niet de archeologische vraagstelling, maar de noodzaak om munities te ruimen leidend te zijn geweest voor de locaties waar onderzoek gedaan is. Naast de archeologische begeleiding van explosievenruiming zijn ook enkele proefsleuven uit archeologisch oogpunt aangelegd. Deze waren gericht op het Spaanse Fort Michiel. Dit onderzoek bevestigt de eerdere conclusies ten aanzien van inhoudelijke en fysieke kwaliteit, zeldzaamheid en belevingswaarde van het Fort.

Het nieuwe onderzoek lijkt niet te zijn gericht op de prehistorische, Romeinse en Middeleeuwse vindplaatsen. Wel zijn de effecten op de aangetroffen resten uit deze periode beoordeeld op basis van het (beperkte) al eerder beschikbare onderzoek. In het noordelijke deel

²⁴ Overigens staat in het bestemmingsplan (p. 66) dat dit het geval is per 1 juli 2012.

²⁵ Zeer veel zienswijzen onderstrepen dit belang.

van het plangebied (ten noorden van het fort) is in het geheel geen archeologisch onderzoek gedaan.

De gemeente heeft mondeling toegelicht²⁶ dat:

- het archeologisch onderzoek vanwege de veiligheid noodgedwongen volgend moest zijn op het explosievenonderzoek, maar dat de archeologische vraagstellingen wel (mede) bepalend zijn geweest voor de locaties waar onderzoek is gedaan;
- het onderzoek geconcentreerd is in het zuidoostelijk deel van het plangebied omdat hier de meeste bebouwing voorzien wordt;
- in het bestemmingsplan restricties zijn opgelegd voor bebouwingsmogelijkheden in het noordelijk deel van het plangebied (ten opzichte van de versie van het bestemmingsplan die de Commissie heeft beoordeeld);
- de vraagstelling van het archeologisch onderzoek ook op andere perioden dan de Nieuwe tijd is gericht, maar dat de oudere perioden grotendeels blijken te zijn verdwenen door erosie en/of de aanleg van het Fort.

De Commissie concludeert dat het MER en de aanvulling tezamen onvoldoende informatie bieden over de prehistorische, Romeinse en Middeleeuwse component van het bodemarchief om hierover een inhoudelijke afweging te kunnen maken in het kader van besluitvorming over het ontwerp-bestemmingsplan zoals dat aan de Commissie is voorgelegd. Uit de mondelinge toelichting is echter gebleken dat er meer informatie beschikbaar is en dat bovendien de bebouwingsmogelijkheden in het bestemmingsplan zijn verkleind. Hiermee is er voldoende informatie voor de besluitvorming aanwezig.

²⁶ Tijdens een gesprek dat heeft plaatsgevonden op 29 februari 2012.

BIJLAGE 1: Projectgegevens aanvullende toetsing MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van Venlo

Bevoegd gezag: gemeenteraad van Venlo

Besluit: vaststellen of wijzigen van een bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: C10.1

Activiteit: Ontwikkeling van een gebied met onder meer vestiging van een Multifunctioneel Centrum / voetbalstadion, ROC Gilde Opleidingen en Holland Casino.

Bijzonderheden: Dit advies betreft de toetsing van een aanvulling op het MER. Bij de toetsing van het MER zelf (toetsingsadvies Herontwikkeling Kazernekwartier Venlo, 3 november 2011 / rapportnummer 2456-123) heeft de Commissie aangegeven dat er naar haar oordeel informatie ontbrak die essentieel was voor het meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming.

Procedurele gegevens:

- aankondiging start procedure: 7 juli 2010
- ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 29 juli t/m 8 september 2010
- adviesaanvraag over reikwijdte en detailniveau bij de Commissie m.e.r.: 1 juli 2010
- advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 1 oktober 2010
- kennisgeving MER: 6 juli 2011
- ter inzage legging MER: 7 juli 2011 tot en met 17 augustus 2011
- rectificatie ter inzage legging MER: 28 juli tot en met 8 september 2011
- aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 5 juli 2011
- voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 29 september 2011
- toetsingsadvies uitgebracht: 3 november 2011
- aanvraag aanvullend toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 13 januari 2012
- aanvullend toetsingsadvies uitgebracht: 6 maart 2012

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

- ing. P.J.M. van den Bosch
- ing. R.P.M. Jansen
- ir. C.P.J.M. Geelen
- ir. W.H.A.M. Keijsers
- drs. G. Korf (werkgroepsecretaris)
- drs. L. H.J. Verheijen (voorzitter)
- drs. N.F.H.H. Vossen

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER (en de eventuele aanvulling daarop) voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER (en de eventuele aanvulling daarop) worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Meer informatie over de werkwijze van de Commissie is te vinden op de website www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering over het MER:

- Milieueffectrapportage Het herontwikkelen van het Kazernekwartier in Venlo, 22 juni 2011, vrijgegeven 27 juni 2011;
- Kazerneterrein: onderdelen EER en DPO gemeente Venlo, BRO, 21 april 2011;
- Rapport Vooronderzoek Kazernekwartier Venlo, Oranjewoud, 28 februari 2011;
- Bodemonderzoek Kazernekwartier Venlo, Tauw, 15 juni 2011;
- Asbestonderzoek Kazernekwartier Venlo, Tauw, 15 juni 2011;
- Inventarisatie Externe Veiligheid voormalig kazerneterrein Venlo, Oranjewoud, 21 juni 2011;
- Kazerneterrein Venlo-Blerick QRA spoorlijn Venlo-Eindhoven, Oranjewoud, 21 juni 2011;
- Kwantitatieve Risicoanalyse Gasleiding Kazerneterrein Venlo Blerick, Oranjewoud, 21 juni 2011;
- Kazerneterrein Venlo-Blerick Basisrapport verantwoording groepsrisico, Oranjewoud, 22 april 2011;
- Rapport Akoestisch onderzoek Reconstructie Eindhovenseweg-Kazernestraat-Kazernekwartier te Venlo incl. rotondes PLANVARIANT, Oranjewoud, juni 2011;
- Rapport Akoestisch onderzoek Reconstructie Eindhovenseweg-Kazernestraat-Kazernekwartier incl. 2 rotondes te Venlo KNIPVARIANT, Oranjewoud, juni 2011;
- Luchtkwaliteit Kazernekwartier Venlo Rapportage in het kader van Titel 5.2 Wm, Oranjewoud, 15 april 2011;
- Bestemmingsplan 'Kazernekwartier' Gemeente Venlo, Ontwerp, BRO, 30 juni 2011;
- Natuurrapport MER Kazernekwartier, Oranjewoud, 9 juni 2011;
- Flora- en Faunaonderzoek op en bij het voormalige kazerneterrein te Blerick (Gemeente Venlo), Faunaconsult, mei 2011;
- Toelichting Watertoets Kazernekwartier Venlo, Oranjewoud, 17 januari 2011;
- MER Kazerneterrein Blerick Definitieve notitie verkeerseffecten, Goudappel Coffeng, 25 mei 2011;
- Rapport Geluidsaspecten vanwege planontwikkeling op Frederik Hendrik kazerne te Venlo in het kader van een m.e.r., Oranjewoud, 21 juni 2011;

- Samenvatting Selectieadvies archeologie: Blariacum en Fort Sint Michiel, Gemeente Venlo, 18 april 2011;
- 'Op zoek naar Fort St. Michiel en het Romeinse Blariacum: Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een karterend booronderzoek en proefsleuven op het Kazerneterrein in Venlo Blerick. ADC Archeoprojecten Rapport 1585; oktober 2009;
- Frederik Hendrik Kazerne te Venlo: Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek, ADC Archeoprojecten Rapport 1793; maart 2009;
- Sterren schitteren aan de Maas: Een proefsleuvenonderzoek op de locatie MFC te Blerick; Gemeente Venlo Archeodienst Rapport 62, 20 mei 2011.

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering over de aanvulling op het MER:

- MER Kazernekwartier Venlo Aanvulling, Oranjewoud, 13 januari 2012;
- Bestemmingsplan 'Kazernekwartier' Gemeente Venlo, Vaststelling, BRO, 13 januari 2012;
- Onderzoek externe veiligheid, Ontwikkelingsmodellen Kazerneterrein Blerick, Oranjewoud, 17 mei 2010;
- Het Spaanse fort Sint Michiel, Archeologisch onderzoek op het Kazerneterrein te Blerick, Concept-eindrapport; Gemeente Venlo Archeodienst rapport 100, 13 januari 2012.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Ontwikkeling Kazernekwartier Venlo en de aanvulling daarop

ISBN: 978-90-421-3455-3

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

